Skašov

Kraj: Plzeňský
Okres: Plzeň-jih
Správní obvod: Přeštice
GPS souřadnice: 49.510459N, 13.431390E
Nadmořská výška: 513 m n. m.
První pís. zmínka: 1326 (698 let)
Počet obyvatel: 214
PSČ: 336 01
Adresa URL: www.skasov.cz

Historie obce Skašov

Území dnešního Skašova tvořilo až do počátku vrcholného středověku okrajovou, převážně lesní enklávu, která byla snad již od 13. stol. součásti rozsáhlého šlechtického majetku mocného rodu Drslavlců, usídleného na jižním Plzeňsku. I Vzhledem ke značné nadmořské výšce došlo k trvalému zemědělskému osídlení, až v období vrcholné kolonizace. První písemná zpráva se dochovala z r. 1326, kdy je připomínán les a dvůr Skašov, náležející k žižkovskému panství Viléma z Boru a Oldřicha z Potenštejna, synů Půty z Potenštejna z rodu Drslaviců. Tohoto roku prodali oba bratři skašovský majetek dědičně proboštu a konventu kláštera chotětovského za 78 hřiven stříbra. Další písemná zpráva vážící se ke Skašovu je jedinečným historickým pramenem, protože dokládá princip emfyteutického zakládání nových vsí. V případě Skašova tak přesně známe datum založeni i osobu lokátora. Dle listiny z 25. března 1346 převzali od kláštera Prostěj a manželka jeho Draha z Letína háj Stašov, aby založili ves novou Lhotu s výhodou plné svobody po čtyři léta a s platem dvou kop grošů klášteru po šest let. Po uplynuti těchto deseti let měla být nová ves vrácena klášteru s výjimkou dvou svobodných lánů, které byly ponechány lokátorům doživotně. Starý klášterní dvůr existoval dále jako součást vsi. Dle berního rejstříku držely r. 1379 ves Lhotu Jaroslav, Vitmar a Petr, bratr z Horšic, bezpochyby pouze zápisně od kláštera. Ves byla zastavována klášterem v dobách husitských válek, pro klášterní hospodářství krajně nepříznivých. Roku 1423 zastavil klášter ves se dvorem a lesem Stašovem při zachováni práva výplatního za 500 grošů Václavu Sekáčovi z Újezdce. Klášter své výplatní právo zřejmě brzy po husitských válkách využil, protože v 16. stol. je připomínán jako vlastník vsi. Roku 1578 upřesnil probošt Adam a abatyše Markéta svobody a povinnosti obyvatel vsi, nazývané v listině ‚Ellhütten". Ve 2. pop. 17.stol. je ve vsi připomínáno 7 sedláka a 3 chalupníci, kteří příslušeli farou do Měčína. Skašov zůstal v majetku kláštera chotětovského až do jeho zrušeni r. 1782. Deset let předtím byl ještě klášterní dvůr nákladem klášterní správy opraven. R. 1786 byl však dvůr rozdělen mezi 33 podílníků. Z této doby tedy pochází ulicová zástavba v severní části vsi. R. 1788 měla ves 42 popisných čísel. Roku 1822 získal bývalé chotěšovské panství včetně Skašova koupí od Náboženského fondu kníže Thurn-Taxis, v jehož majetku zůstal až do konce feudalismu. Od počátku 19. stol. se v obci rozvíjela výroba dřevěných hraček, která postupně dosáhla široké proslulostí. Další drobný průmysl představovala panská cihelna a zpracováni dřeva. Roku 1882 byla na návsi postavena kaple Panny Marie Sněžné. R. 1900 měla ves 83 popisných čísel a 516 obyvatel české národnosti, r. 1920 to bylo 97 čísel popisných a 536 obyvatel. Sídlo má charakter dlouhé ulicovky, kterou napříč protíná nová státní silnice. Povodni jádro vsi v jižní částí je soustředěno kolem malé obdélné návsi s kapli uprostřed, obklopené zděnými přízemními statky z 18. až počátku 20. stol. Zachována je řada roubených

špýcharů různé velikosti a pozoruhodné kamenné ohrazeni s branami. Severní část je rovněž většinou zděná, zachována je původní hmota a rytmické řazeni štítů podél ulice a lada cenných dokladů zděné i roubené zástavby.